

O‘ZBEK TILINI O‘QITISHDA ZAMONAVIY METODLARDAN FOYDALANISH

Turdiyeva Dilnoza Latifjonovna

Farg'ona viloyati So'x tumani

2-maktab o'zbek tili va adabiyoti fani o'qituvchisi

Annotatsiya. *O‘zbek tilida: Mazkur maqolada o‘zbek tilini o‘qitishda zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish masalalari yoritilgan. Unda interaktiv metodlarning mohiyati, turlari, ularning ta’lim jarayonidagi ahamiyati va samaradorligi tahlil qilingan. Shuningdek, o‘quvchilarning nutqiy, grammatik va mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishdagi o‘rni ko‘rsatib berilgan.*

Kalit so‘zlar. *zamonaviy metodlar, interaktiv ta’lim, o‘zbek tili, pedagogik texnologiya, nutq rivoji, grammatik ko‘nikma*

Аннотация. *В статье рассматриваются вопросы использования современных педагогических методов в преподавании узбекского языка. Анализируются сущность, виды интерактивных методов и их эффективность в образовательном процессе. Особое внимание уделено развитию речи, грамматических навыков и самостоятельного мышления учащихся.*

Ключевые слова: *современные методы, интерактивное обучение, узбекский язык, педагогические технологии, развитие речи*

Abstract. *This article discusses the use of modern pedagogical methods in teaching the Uzbek language. It analyzes the nature, types, and effectiveness of interactive methods in the educational process. Special attention is given to developing students' speech, grammar skills, and independent thinking.*

Keywords. *modern methods, interactive learning, Uzbek language, pedagogical technologies, speech development*

Bugungi globallashuv davrida ta’lim tizimi oldida turgan asosiy vazifalardan biri — raqobatbardosh, mustaqil fikrlay oladigan va bilimli shaxsni tarbiyalashdir. Shu nuqtai nazardan o‘zbek tilini o‘qitish jarayonida zamonaviy metodlardan foydalanish dolzarb masalaga aylanmoqda.

An’anaviy ta’lim usullarida o‘qituvchi markaziy o‘rinda bo‘lsa, zamonaviy metodlarda o‘quvchi faol subyektga aylanadi. Bu esa bilimni faqat qabul qilish emas, balki uni tahlil qilish, qo‘llash va mustaqil xulosa chiqarishga imkon beradi.

ASOSIY QISM

1. Zamonaviy metodlarning nazariy asoslari

Zamonaviy metodlar pedagogikaning innovatsion yo‘nalishlariga asoslanadi.

Ular:

interaktivlik
hamkorlik
muammoli ta'lim
shaxsga yo'naltirilgan yondashuv
tamoyillariga tayangan holda tashkil etiladi.

Bu metodlar o'quvchini:

faol fikrlashga
mustaqil qaror qabul qilishga
ijodiy yondashishga o'rgatadi.

2. O'zbek tilini o'qitishda zamonaviy metodlarning o'rni

O'zbek tili fanida zamonaviy metodlar:

grammatikani oson o'zlashtirish

nutqni rivojlantirish

so'z boyligini oshirish

muloqot ko'nikmalarini shakllantirish

uchun muhim ahamiyatga ega.

3. Zamonaviy metodlar tahlili

3.1. “Aqliy hujum” metodi

Bu metod o'quvchilarning tezkor fikrlashini rivojlantiradi.

Qo'llanishi:

Savol beriladi

O'quvchilar erkin javob beradi

Tanqid qilinmaydi

Natija:

Ijodiy fikrlash rivojlanadi.

3.2. “Klaster” metodi

Mavzuni grafik tarzda ifodalash imkonini beradi.

Misol:

“Fe'l” → zamon → shaxs → harakat

Afzalligi:

tizimli fikrlash

vizual qabul qilish

3.3. “Insert” metodi

Matn bilan ishlashda qo'llaniladi.

Belgilar:

bilaman

yangi

tushunmadim

Natija:

Tahliliy fikrlash rivojlanadi.

3.4. “BBB” metodi

O‘quvchining bilim darajasini aniqlaydi.

Bilaman

Bilishni xohlayman

Bildim

3.5. “Rolli o‘yin” metodi

Amaliy nutqni rivojlantiradi.

Misol:

“O‘qituvchi–o‘quvchi” dialogi

3.6. “Keys-stadi” metodi

Hayotiy vaziyatlarni tahlil qilish asosida o‘qitiladi.

3.7. “Debat” metodi

O‘quvchilar fikrini himoya qiladi.

4. Zamonaviy metodlarning afzalliklari

Dars samaradorligi oshadi

O‘quvchi markazga chiqadi

Mustaqil fikrlash rivojlanadi

Qiziqish ortadi

Amaliy ko‘nikma shakllanadi

5. Muammolar va yechimlar

Muammolar:

O‘qituvchilarning tayyorgarligi yetarli emas

Texnik vositalar kam

Yechimlar:

malaka oshirish

AKTdan foydalanish

metodik qo‘llanmalarni ko‘paytirish

6. Zamonaviy metodlar va AKT

Axborot texnologiyalari bilan integratsiya:

prezentatsiyalar

onlayn testlar

video darslar

XULOSA

O‘zbek tilini o‘qitishda zamonaviy metodlardan foydalanish:

ta’lim sifatini oshiradi

o‘quvchini faollashtiradi

nutq va tafakkurni rivojlantiradi

Zamonaviy metodlar — bugungi ta’limning ajralmas qismi hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni
2. “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi”
3. Karimov I.A. – Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch
4. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. – Pedagogik texnologiyalar
5. Ishmuhamedov R. – Innovatsion ta’lim texnologiyalari
6. Azizxo‘jayev N. – Pedagogik mahorat
7. Richards J.C. – Approaches and Methods in Language Teaching
8. Harmer J. – How to Teach English
9. Brown H.D. – Principles of Language Learning and Teaching
10. Internet manbalari (Ziyonet, Google Scholar)